

Stavte tam, kde nic jiného být nemůže. Spor o větrníky graduje

„Stabilní ani levné dodávky z těch větrných elektráren nebudou,“ říká ohledně větrných elektráren, které mají vzniknout v tzv. akceleračních zónách, energetický expert Hynek Beran. „Rozumnou alternativou, kterou by lidé možná přijali, je udělat ty ‚akcelerační zóny‘ převážně ve fotovoltaice na místech, která už stejně nejsou k ničemu. Odkaliště, výsypky, skládky, smetiště, brownfieldy,“ navrhuje.

Včera jste byl v Mimoni na veřejné debatě o větrných zónách v Ralsku. Jaká tam byla nálada?

V sále bylo 400, možná i 500 lidí. Bylo plno, museli otevírat i balkón. Ti lidé byli většinou zoufalí, ale na druhou stranu odhodlaní bojovat za svoji věc. Připadal jsem si trochu jako v Čapkově divadelní hře, nebyli tam kverulanti, ale lidé odhodlaní v té věci něco podniknout. Přítomna byla řada starostů z dotčených obcí. Nepřednášeli politici, ale odborníci fakta o přírodě, zdraví a památkách. Byla tam i spousta zajímavých obrázků a map. ČEZ se k debatě vůbec nedostavil, přestože byli organizátoři podle jejich slov zváni. V některých věcech jsem se i sám velmi vzdělal, ty přednášky byly moc zajímavé.

Co pro vás bylo nového?

Z hlediska biologie především diverzita vzácných druhů. A pak i pohled památkářů, moje matka byla archeoložka. Ale i z hlediska technického některé zajímavé věci. Ty vrtule stavějí tak vysoké, aby jim nebránily ve větru pohraniční hory. Představte si, že někdo postaví takové monstrum v Praze nad Národním divadlem, ale musí být tak vysoko, aby na ně dosáhl vítr nad úrovní Hradčan, Vyšehradu nebo Petřína. No a takovéhle „mávátka“ vystrčíte nad českou krajinu, pak bude vidět úplně odevšad. Promítali tam i některé projekce. ČEZ chce skutečnost, že není na mořském břehu, zřejmě překonat výškou stožáru nad českou krajinou. Nejsem si jistý, jak budou tenhle inženýrský um hodnotit další generace, každopádně je na to potřebný také větší betonový základ v podzemí.

Pak také infrastruktura na výstavbu, toho betonu se tam naliže srovnatelně s jadernými bloky, musí se na to postavit silniční infrastruktura, skoro jako při stavbě jaderného bloku, jezdí tam spousta mixů s betonem. Ale cyklostezky z toho nebudou, můžete se akorát na kole projet ke stožáru vrtule a nazpátek, nikdo tam žádné cestičky pro cyklisty naplánuje. Dále údržba, je potřebné neustále něco měnit a opravovat, takže tam může být občas i docela provoz.

Padaly i zdravotní argumenty?

Ano. Zajímavé je, že se nikdo v unii nevěnuje vlivu vibrací na organismus. Je to až zarážející, připomíná to dobu, kdy se za komunistů také nikdo nesměl zajímat o to, proč mají děti v těžebních oblastech alergie a astma a na co odumírají stromy. Protistrana si samozřejmě může donést „vědecké“ studie, že to nikomu nevadí. Ale ve Francii už kvůli tomu některé soudy rozhodly ve prospěch postižených. Když nevíme, nemá cenu to riskovat. Situace je podobná s očkováním, ale tam se do lidí valily zdravotní argumenty. Tady nám žádné zdravotní ani jiné reálné komplikace z nevýstavby větrníků nehrozí, jde jen o dnes překonanou ideologii a nenažranost investorů.

A co nedostatek elektřiny?

Stabilní ani levné dodávky z těch větrných elektráren nebudou. To jsme tam i těm lidem vysvětlili konkrétně na grafech. A navíc, za čí peníze bude ČEZ v době přebytků konkurovat dumpingovým a záporným německým cenám? Máme se sousedy společné pověřit. Když bude nedostatek, tak ty vrtule nevyrobí, a když bude přebytek, tak neprodají. Pokud se stát zaváže, že ty dumpingové ceny bude doplácet, aby investice nezkrachovaly, zavazuje se už předem k tomu, že to od nás budou vybírat na ceně elektřiny, ceně regulovaných služeb i na daních, jako dnes pro solární barony. Pokud máme strach z nedostatku, je potřebné na tu přechodnou dobu udržet uhlí, což se děje už ve Chvaleticích, a urychleně dostavět jádro. Ti lidé nejsou v pozici, že by měli ustoupit národnímu zájmu dostatku elektřiny, pouze zájmu investorů s předraženou energií. Ale vidina zisků podobných jako u solárních baronů na dalších dvacet let je lákavá.

Máme nějaké alternativy?

Rozumnou alternativou, kterou by lidé možná přijali, je udělat ty „akcelerační zóny“ převážně ve fotovoltaike na místech, která už stejně nejsou k ničemu. Odkaliště, výsypky, skládky, smetiště, brownfieldy. Máme jich katalog a je jich kolem 3000. Na dvou z nich jsem pomáhal s projekty, jedna byla skládka v Liberci, druhé odkaliště u jedné teplárny. Každá takové lokalita měla kolem 10 megawattů. Na ten „závazek EU“ nám tedy stačí 200 až 300 odkališť a skládek, a máme jich desetkrát více, tedy si můžeme vybírat i ty vhodné včetně elektrického připojení k síti. Pokud se nám někdo snaží namluvit, že musíme zničit krajinu kvůli „závazkům v Evropské unii“, zase nám jednom vědomě lže jako v případech solárních baronů a energetické krize.

Jaký doporučujete další postup?

Energetická koncepce státu musí být celospolečenská dohoda, národní konsensus, a to na dobu o řád delší, než je jedno volební období, tedy na 40 až 50 let. Takovýto konsensus s větrnou energetikou v našich přírodních oblastech a překotným zavíráním dolů určitě není. Není to tak, že bychom celý národ bojovali s lidmi v postižených oblastech, abychom mohli svítit. Navíc ČEZ je naše česká firma, to tam také padalo. Pokud bude někdo namísto dialogu s vlastními občany násilím stavět takovéto prvky v jejich krajině, možná na tom krátkodobě vydělá, ale dlouho pak ve vlastní zemi nevydrží. Na rozdíl od dálnic nebo přehrad nejde o fakticky veřejně prospěšné stavby, naše energetická koncepce jde především cestou jádra.

Ve státní správě je tu určitě Ministerstvo životního prostředí, které by mělo tu krajinu a lidi lépe chránit, ale ti, bohužel, stále nemají ministra. No a pokud bude pan ministr průmyslu naslouchat více investičním přáním státní společnosti, která nám všem ve skutečnosti patří než těm lidem, můžeme u obecních voleb očekávat určité posuny a Andreje Babiše se pak proti Milionu chviliek nikdo nebude zastávat. Stačí, když se to násilím začne stavět, ten vlak už je docela slušně rozjetý na obou stranách, a na rozdíl od lockdownů těm lidem bude asi těžko vysvětlovat, že jsou ty vibrace ve prospěch jejich zdraví a české krajinné ekologie.